

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. J. Š.**, bytom Č., T., *právne zastúpený JUDr. F. K., advokátom so sídlom S., K.*, proti žalovanému: **Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky**, Mierová č. 23, 815 11 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. 10127/2009-1409 zo dňa 05. mája 2009, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/77/2009-40 zo dňa 11. marca 2010, jednomyseľne

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/77/2009-40 zo dňa 11. marca 2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 05.05.2009 č. 10127/2009-1409, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce č. k. R-18/2009 z 20.01.2009, ktorým bol žalobca podľa § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe colníkov“) prepustený zo služobného pomeru colníka z dôvodu porušenia základných povinností colníka zvlášť hrubým spôsobom a porušenia povinností nadriadeného vyplývajúcich z ust. § 44 ods. 3 písm. a/, b/, h/ a § 45 písm. a/, c/, d/, f/ zákona č. 200/1998 Z.z., pretože dňa 31.10.2008 po dohode s colníčkou A. B. v rozpore so skutočným stavom veci podpísal úradný záznam č.j. 237/2008 – 5311 o nájdení skrytej veci 400 ks cigariet zn. Classic červené a vydal verejnú vyhlášku 44442/2008-5311 zo dňa 31.10.2008 aj napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že predmetné cigarety zistila ukryté colníčka u cestujúcej a po zistení týchto skutočností neprijal žiadne opatrenia, aby takéto konanie napravil. Žalobca si tak nespĺnil povinností nadriadeného uložené v ustanovení § 45 písm. a/, c/, d/ a f/ zákona o štátnej službe colníkov.

Dňa 09. decembra 2008 bol žalobca zadržaný a vzatý do väzby na základe uznesenia vyšetrovateľa z 08. decembra 2008, ktorým mu bolo vznesené obvinenie zo zločinu spolupáchateľstva zneužívania právomoci verejného činiteľa v súbehu so zločinom

podielníctva. Dňa 07. januára 2009 sprístupnil vyšetrovateľ riaditeľovi colného úradu obrazovo-zvukový záznam z výkonu služby žalobcu ako colníka, z ktorého zistil, že dňa 23. októbra 2008 o 19.27 hod. na stanovisku č. 1 na hranici medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou v Čiernej nad Tisou v služobnej miestnosti po vykonaní colnej kontroly vlaku č. 8865 vošiel do služobnej miestnosti colník K. a podal jednu krabičku cigariet žalobcovi, ktorý si ju vložil do vrecka nohavíc služobnej rovnošaty. Potom K. vybral z vrecka bundy služobnej rovnošaty ďalšie dve krabičky cigariet nezistenej značky a podal ich colníkovi C., ktorý si jednu krabičku dal do vrecka služobnej rovnošaty a druhú podal colníčke B., ktorá si ju tiež vložila do vrecka služobnej bundy. Následne dňa 31. októbra 2008 o 19.27 hod. na stanovisku č. 1 v služobnej miestnosti colníčka B. ukázala žalobcovi cigarety, ktoré zaistila u cestujúcej a spoločne rozhodli, že tieto zaevidujú ako nájdené vo vlaku pod sedadlom a žalobcovi a G. oznámila, že do evidencie zapíše len ich časť a ostatné si ponechajú. Žalobca povedal B., aby to urobila tak, aby bolo dobre, na čo odpovedala, že počas troch rokov sa už naučila, ako to urobiť. Z prvotnej evidencie bolo zistené, že 31. októbra 2008 sú zapísané cigarety zn. Classic Red 400 ks ako derelikt (osoba neznáma). Z uvedeného a oboznámenia sa s obrazovo-zvukovým záznamom je zrejmé, že žalobca v rozpore so skutočným stavom veci podpísal úradný záznam o nájdení skrytých 400 ks cigariet a vydal verejnú vyhlášku, čím si neplnil riadiace povinnosti vedúceho zmeny.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že ani jednu z námietok uvedených v žalobe nepovažoval za dôvodnú. V prvom rade sa zaoberal otázkou, či bolo dostatočne preukázané porušenie služobných povinností a služobnej prísahy žalobcom v súvislosti so skutkom uvedeným v prvostupňovom rozhodnutí zo dňa 20.01.2009, ku ktorému malo dôjsť dňa 31.10.2008. Porovnaním obsahu úradného záznamu podplukovníka Ing. L. B. s obsahom videozáznamu zo dňa 31.10.2008 zadováženého v trestnom konaní s obsahom prepisu zvukového záznamu z uvedeného času, v rámci ktorého bol žalobca vo výkone služby zistil, že skutočnosti uvedené v rozhodnutí sú v súlade so zisteným stavom veci. Výhrady žalobcu k legálnosti zadovážených dôkazov, ktoré namietal na pojednávaní dňa 11.03.2010 (po lehote uvedenej v § 250h ods. 1 O.s.p.) nie sú podľa krajského súdu dôvodné, pretože zákonným procesným právom žalovaného a prvostupňového správneho orgánu je použitie v administratívnom konaní akýkoľvek dôkaz získaný legálnym spôsobom v inom konaní, t.j. aj v trestnom konaní. Námietku spochybňujúcu dodržanie dvojmesačnej lehoty pre rozhodnutie taktiež vyhodnotil ako nedôvodnú po zistení, že subjektívna lehota bola prvostupňovým orgánom dodržaná. Až dňa 07.01.2009 bol totiž riaditeľovi Colného úradu Michalovce (správnemu orgánu prvého stupňa) sprístupnený zvukový a obrazový záznam vyhotovený orgánom činným v trestnom konaní, z ktorého vyplynuli dva skutky týkajúce sa žalobcu (zo dňa 23.10.2008 a 31.10.2008), pričom druhý z nich bol uvedený v rozhodnutí o prepustení zo služobného pomeru zo dňa 20.01.2009 ako dôvod prepustenia, čím zákonná lehota bola dodržaná. Za nedôvodnú považoval krajský súd aj námietku žalobcu poukazujúcu na údajné rozšírenie dôvodov prepustenia zo služobného pomeru, pretože žalovaný v odôvodnení rozhodnutia iba konkretizoval zistenia vyplývajúce z dokazovania a týkajúce sa skutku zo dňa 31.10.2008 a poznamenal, že konanie vo veci skončenia služobného pomeru colníka nie je procesne viazané zásadou koncentrácie konania. Vychádzajúc zo zisteného

skutkového a právneho stavu mal krajský súd za preukázané, že žalobca porušil služobnú prisahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a správne orgány oboch stupňov dodržali všetky procesné ustanovenia dané zákonom o štátnej službe colníkov v znení neskorších predpisov pri prepustení žalobcu zo služobného pomeru. V tejto súvislosti poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR (rozsudok NS SR sp. zn. 5Sž 35/2002), z ktorej vyplýva, že nielen úmyselné konanie porušujúce služobnú prisahu alebo služobnú povinnosť, aké bolo v danej veci preukázané žalobcovi, ale aj nedbanlivostné konanie môže byť dôvodom pre skončenie služobného pomeru colníka.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie pre nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie. Keďže podľa záveru krajského súdu žiadna z námietok uvedených v žalobe nie je dôvodná, s jeho tvrdením sa v žiadnom prípade nestotožňuje. Krajský súd konštatuje, že skutočnosti uvedené v rozhodnutí sú v súlade so zisteným skutkovým stavom, pričom vychádza z porovnania obsahu úradného záznamu podplukovníka Ing. L. B. s obsahom videozáznamu zo dňa 31.10.2008 v čase o 19.27 hod. zadováženého v trestnom konaní, a s obsahom prepisu zvukového záznamu z uvedeného času, v rámci ktorého bol vo výkone služby. Už v podanom odvolaní proti prvostupňovému správne rozhodnutiu poukázal na zvukovo-obrazový záznam zabezpečený v trestnom konaní, ktorý bol vyhotovovaný pomocou technicko-informačných prostriedkov, pretože dôkazom podľa rozhodnutia mali byť len výpisky z tohto záznamu a namietal neprípustnosť použitia tohto dôkazu pre účely konania o prepustení zo služobného pomeru, pre rozpor s právnymi predpismi. Na legálnosť použitia dôkazu je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti bez ohľadu na to, či to účastník navrhne alebo nie, pretože nie je možné podporovať činnosťou súdu nelegálne použitie dôkazov v akomkoľvek konaní. Pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich zákonnosti je správny orgán povinný posudzovať, či dôkazy boli získané a vykonané spôsobom zodpovedajúcim zákonu, alebo či z tohto hľadiska možno vyčítať aj určité chyby, lebo na dôkazy získané alebo vykonané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi nemožno prihliadať. Pri absencii tohto dôkazu žalovaný vôbec nepreukázal existenciu akéhokoľvek porušenia služobnej povinnosti, a samozrejme už vôbec nie porušenie služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, a postupoval bez rešpektovania základnej zásady trestného konania, prezumpcie nevinu. Pokiaľ sa súd oboznamoval s prekladom obrazového a zvukového záznamu na pojednávaní dňa 11.03.2010, on sám nemal možnosť vyjadriť sa k takémuto dôkazu a nie je pravdou, že sa tak stalo z príčin na jeho strane. Takýmto postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a vyjadriť sa k dôkazom. Zdôraznil, že neporušil svoje povinnosti vyplývajúce pre neho z ust. § 44 ods. 3 písm. a/, b/ a h/ zákona o štátnej službe colníkov a ani spôsobom ako je uvedený v rozhodnutí o prepustení zo služobného pomeru. Nemal a ani nemohol mať vedomosť o tom, že cigarety boli zaistené pri osobnej prehliadke cestujúcej a preto postupoval v súlade so základnými povinnosťami vyplývajúcimi mu z colného zákona. Skutok popísaný v rozhodnutí sa nestal, žalovaný mu ho nepreukázal a nebola naplnená skutková podstata pre prepustenie zo štátnej služby colníka a to ani nedbanlivostným konaním.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť z dôvodu, že žalobca hrubo porušil služobnú prísahu a základnú služobnú povinnosť a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, lebo sa dopustil konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť colnej správy v očiach verejnosti alebo ohroziť dôveru v tento zbor. Konanie žalobcu bolo preukázané viacerými dôkazmi, najmä však informačno-technickými prostriedkami, ktorých použitie bolo realizované zákonným spôsobom na základe príkazu sudcu Špeciálneho súdu v Pezinku. O protiprávnom konaní žalobcu a výsledkoch použitia informačno-technických prostriedkov sa osobne presvedčil aj riaditeľ Colného úradu Michalovce, ktorému bol sprístupnený zvukový a obrazový záznam z výkonu štátnej služby, o čom spísal úradný záznam. Do právoplatného skončenia trestného stíhania žalobcu nebolo potrebné vyčakať, a sankciu za porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nie je možné stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Zákonné predpoklady prepustenia zo služobného pomeru musia byť dané v čase rozhodovania, nie sú závislé od výsledku prípadného trestného konania, keďže porušenie služobnej prísahy, resp. služobnej povinnosti nemusí nevyhnutne dosahovať intenzitu trestného činu. Neobstojí ani žalobcom vznesená námietka premlčania, pretože dôvod prepustenia riaditeľ colného úradu zistil najskôr pri sprístupnení zvukového a obrazového záznamu, skutočnosti si overil v príslušných evidenciách a získal ďalšie dôkazy, ktoré preukazujú protiprávne konanie žalobcu. Rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru bolo žalobcovi doručené dňa 22.01.2009, teda v zákonnej dvojmesačnej lehote.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 3 Sžo/161/2010-62 zo dňa 19.08.2010 rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/77/2009-40 zo dňa 11. marca 2010 potvrdil. Žalobca podal proti rozsudku sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č. k. II. ÚS 5/2011-77 zo dňa 15. decembra 2011 rozhodol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp.zn. 3 Sžo/161/2010 porušil čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s tým, že orgány verejnej správy a Krajský súd v Košiciach oprávnenne použili ako dôkaz obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní. Súčasne rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Sžo/161/2010 z 19.08.2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd v ďalšom konaní vychádzal z odôvodnenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 5/2011-77 zo dňa 15. decembra 2011, ktoré tvorí právny rámec ďalšieho konania.

„Podstatou sťažovateľovej argumentácie je, že vzhľadom na ustanovenie § 114 ods. 7 Trestného poriadku, ako aj § 3 ods. 1 a 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním nebolo možné použiť obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní použitím informačno-technických prostriedkov v konaní o skončení služobného pomeru žalovaného.

Treba prisvedčiť všeobecným súdom, že sťažovateľ námietku neprípustnosti obrazovo-zvukového záznamu ako dôkazu v správnom konaní vôbec neuplatnil, a to dokonca ani v žalobe podanej krajskému súdu. Urobil tak až na pojednávaní krajského súdu konanom 11. marca 2010. Zároveň však treba konštatovať, že vykonanie tohto dôkazu krajským súdom namietol akonáhle sa o vykonanom dôkaze dozvedel. Sťažovateľ, ale ani jeho právny zástupca totiž neboli prítomní na pojednávaní konanom 25. februára 2010, keď došlo k vykonaniu dôkazu, pričom svoju neúčast' ospravedlnili a žiadali pojednávanie odročiť. Argument krajského súdu, podľa ktorého sťažovateľ vykonanie dôkazu v rámci správneho konania namietal na súde až po uplynutí zákonnej lehoty podľa § 250b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keďže v zákonnej lehote podaná žaloba takúto námietku neobsahovala, sa javí ako irelevantný. Krajský súd totiž zrejme nebol s dôkazom vykonaným v správnom konaní spokojný (i keď neuviedol prečo), pretože postupom podľa § 250i ods. 1 druhej vety Občianskeho súdneho poriadku vykonal sám dokazovanie „oboznámením sa s videozáznamom“ na pojednávaní konanom 25. februára 2010, ako aj písomným prekladom verbálnej časti obrazovo-zvukového záznamu do slovenského jazyka na pojednávaní konanom 11. marca 2010. Krajský súd teda založil svoje rozhodnutie nie na dôkaze vykonanom v rámci správneho konania, ale na vlastnom dokazovaní. Neprípustnosť použitia obrazovo-zvukového záznamu ako dôkazu krajským súdom sťažovateľ nemohol namietat' predtým, než sa o vykonaní dôkazu dozvedel. Jeho námietka bola preto uplatnená včas.

Sťažovateľ tvrdí, že samotné vyhotovenie obrazovo-zvukového záznamu s použitím informačno-technických prostriedkov a následné použitie záznamu (mimo rámca trestného konania) v konaní o skončení služobného pomeru treba kvalifikovať ako zásah do práva na súkromie. Táto úvaha žalobcu budí prima facie určité pochybnosti, keďže k utajenému nahrávaniu nedošlo v súkromných priestoroch (napr. v byte žalobcu), ale na jeho pracovisku. Napriek tomu ide o zásah do práva na súkromie.

„Telefonické hovory, ktoré sťažovateľka (policajná dôstojníčka) uskutočnila zo služobných telefónov, spadajú pod pojem súkromný život, resp. korešpondencia v zmysle čl. 8 dohovoru.“ (Halfordová c/a Spojené kráľovstvo z 25. júna 1997).

V skúmanom prípade nemožno za zásadný rozdiel považovať to, že nešlo o odpočúvanie služobného telefónu, ale o inú metódu tajného sledovania rozhovorov a činnosti v priestoroch colného úradu. Ústavný súd preto považuje citované rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva na aplikovateľné v danom prípade.

K dosiaľ uvedenému treba dodať, že tak Trestný poriadok, ako aj zákon o ochrane pred odpočúvaním tiež považujú použitie informačno-technických prostriedkov za zásah do súkromia bez ohľadu na to, či k ich použitiu dochádza v súkromných alebo pracovných (služobných) priestoroch.

Ďalej sa javí ako podstatné, že sťažovateľ nenamieta protiústavnosť či protizákonnosť samotného použitia informačno-technických prostriedkov v rámci trestného konania, pretože vytýka skutočnosť, že obrazovo-zvukový záznam získaný v trestnom konaní bol použitý v inom (správnom) konaní, čo považuje za protiprávne.

Vzhľadom na uvedení konštrukciu sťažnostnej námietky nejaví sa ako účelné skúmať namietané porušenie práva na súkromie spôsobom zaužívaným v týchto prípadoch, teda tak, že by sa postupne skúmali legalita zásahu, jej legitímnosť a napokon proporcionalita (napr. I. ÚS 274/05). Povaha námietky si vyžaduje, aby sa skúmala z hľadiska základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé konanie. Treba poznamenať, že žalobca porušenie týchto práv v danej súvislosti nenamieta a nežiada ho ani vysloviť. Ide o čl. 46 ods. 2 ústavy, ktorý treba považovať za samostatné základné právo na súdnu ochranu v rámci správneho súdnictva, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý nerozlišuje súdne konania podľa tohto kritéria.

Ďalej treba prisvedčiť krajskému súdu a najvyššiemu súdu, že vzhľadom na ustanovenie § 227 ods. 1 zákona o štátnej službe za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočným stav veci. Takýmto prostriedkom je nepochybne aj obrazovo-zvukový záznam. Ani sťažovateľ vo všeobecnej rovine tento záver všeobecných súdov nenapáda. Zrejme s odvolaním sa na dôvetok tohto ustanovenia, podľa ktorého za dôkaz môžu slúžiť iba také prostriedky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi, namieta, že použitie obrazovo-zvukového záznamu získaného v trestnom konaní v danom prípade bolo treba považovať za nepovolené.

Procesné ustanovenie, podľa ktorého za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci, pokiaľ sú v súlade s právnymi predpismi, treba z ústavnoprávneho hľadiska považovať za kolíziu verejného záujmu a ochrany práv. Ide totiž o stret medzi verejným záujmom na dôslednom objasnení rozhodujúcich skutočností potrebných na vydanie rozhodnutia v konaní a ochranou určitých práv, resp. oprávnených záujmov, ktoré bránia použitiu niektorého dôkazného prostriedku. Vo všeobecnej rovine možno konštatovať, že prednosť má verejný záujem na dôslednom objasnení rozhodujúcich skutočností potrebných na vydanie rozhodnutia, avšak za súčasného spolupôsobenia brzd daných s ohľadom na ochranu určitých práv, resp. oprávnených záujmov. Tým je dané, že nie všetky prostriedky, pomocou ktorých by objektívne bolo možné zistiť a objasniť stav veci, sa smú použiť v príslušnom konaní.

*Z ustanovenia § 114 ods. 7 Trestného poriadku vyplýva zásadný zákaz použitia obrazovo-zvukového záznamu získaného v rámci konkrétneho trestného konania **v inom trestnom konaní, avšak s určitými taxatívne vymenovanými výnimkami**. Trestný poriadok upravuje matériu získavania a použitia obrazovo-zvukových záznamov zhotovených informačno-technickými prostriedkami iba v rámci trestného konania. Naproti tomu získavanie a použitie obrazovo-zvukových záznamov zhotovených informačno-technickými*

prostriedkami v iných konaniach, resp. pre účely iných konaní upravuje zákon o ochrane pred odpočúvaním (§ 1 ods. 1 a 2)“.

Najvyšší súd na odvoláciu námietku sťažovateľa o neprípustnosti použitia obrazovo-zvukového záznamu z trestného konania v odôvodnení svojho v rozsudku nijako nereagoval a s námietkou sa nevysporiadal, hoci táto mala pre posúdenie veci zásadný význam. Nezaujal teda žiadne stanovisko v otázke vzájomného vzťahu medzi ustanovením § 227 ods. 1 zákona o štátnej službe na jednej strane a ustanoveniami § 114 Trestného poriadku a § 3 zákona o ochrane pred odpočúvaním na strane druhej. Z tohto aspektu je rozsudok najvyššieho súdu zjavne neodôvodnený a v končnom dôsledku nepreskúmateľný, keďže nedáva dostatočnú odpoveď na sťažovateľom nastolenú rozhodujúcu právnu otázku. V podstate a primárne to znamená porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. Zároveň sekundárne tým došlo aj k zásahu do základného práva na súkromie podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len O.s.p.) opätovne preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce a s prihliadnutím na záväznú časť právneho názoru ústavného súdu doplnil argumentáciu a právne úvahy k námietke sťažovateľa o neprípustnosti použitia obrazovo-zvukového záznamu získaného v trestnom konaní v správnom konaní o skončení služobného pomeru colníka. Súčasne podľa § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie. **Zásadná právna otázka znie, či je právne prípustné pre účely zistenia porušenia služobnej disciplíny colníka alebo policajta, ktoré sa skutkovo prekrýva s dôvodným podozrením zo spáchania trestného činu, použiť v konaní o skončení služobného pomeru obrazovo-zvukový záznam (ITP) získaný v jeho trestnej veci, v trestnom konaní z vyšetrovacieho spisu.** Táto otázka musí byť preskúmaná v dvojstupňovom súdnom konaní.

Podľa § 114 ods. 7 Trestného poriadku v inej trestnej veci, ako je tá, v ktorej boli vyhotovené obrazové, zvukové alebo obrazovo-zvukové záznamy, možno záznam ako dôkaz použiť len vtedy, ak sa súčasne aj v tejto veci vedie trestné konanie pre úmyselný trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou tri roky, korupciu, trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti alebo pre iný úmyselný trestný čin, o ktorom na konanie zaväzuje medzinárodná zmluva.

Uvedené ustanovenie obsahuje zákaz použitia vyhotovených obrazovo-zvukových záznamov v inej trestnej veci. Predmetom konania najvyššieho súdu v správnom súdnom konaní nebola trestná vec. Z tohto dôvodu najvyšší súd implicitne vychádzal z názoru, že uvedené ustanovenie nie je v rámci súdneho prieskumu zákonnosti relevantné a ani Trestný poriadok nie je prameňom správneho práva, pokiaľ niektorý z právnych predpisov, ktoré sú prameňom správneho práva na použitie Trestného poriadku neodkazuje.

Ustanovenie § 114 Trestného poriadku je systematicky zaradené do piatej hlavy Trestného poriadku s názvom „Zabezpečovanie informácií“. Dokazovanie je samostatne upravené v šiestej hlave Trestného poriadku s názvom „Dokazovanie“. Z uvedeného je zrejmé, že zákon rozlišuje medzi zabezpečovaním informácií a dokazovaním.

Trestný poriadok v § 1 (predmet zákona) upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov. Vzhľadom na právomoc súdov v občianskom súdnom konaní § 7, § 8 O.s.p. najvyšší súd v pôvodom rozhodnutí nevytkol krajskému súdu, že sa aplikáciou tohto ustanovenia nezaoberal. Krajský súd v ďalšom konaní doplní argumentáciu k ust. § 114 Trestného poriadku vo vzťahu ku konaniu o skončenie služobného pomeru colníka.

Trestný poriadok neobsahuje ustanovenie zakazujúce použiť dôkazy získané v trestnom konaní v iných konaniach, napr. v správnom konaní o skončenie služobného pomeru. Trestný poriadok je v tejto časti indiferentným a tieto otázky vo svojich ustanoveniach nerieši. Táto právna otázka bude ustálená krajským súdom v súčinnosti s účastníkmi konania. Najvyšší súd neurčuje túto časť právneho názoru pre krajský súd ako záväznú, ale ako predmet na právnu argumentáciu v prvostupňovom konaní. Krajský súd v súčinnosti s účastníkmi konania musí jednoznačne zodpovedať aj predbežnú otázku, či ide o údaje získané použitím informačno-technických prostriedkov v trestnom konaní, t.j., či išlo o nariadenie ich použitia výlučne pre trestné konanie. Ak ide o údaje získané v trestnom konaní je potrebné jednoznačne uviesť ustanovenia dotknutých právnych predpisov alebo iných prameňov práva, ktoré bránia ich použitiu v konaní o skončenie služobného pomeru colníka.

Zákon o ochrane pred odpočúvaním je relevantným predpisom i pre správne konanie o skončenie služobného pomeru colníka. Tejto skutočnosti mal Krajský súd v Košiciach venovať pozornosť.

Podľa § 1 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním tento zákon ustanovuje podmienky použitia informačno-technických prostriedkov bez predchádzajúceho súhlasu toho, komu zasahuje do súkromia orgán štátu, ktorý informačno-technický prostriedok používa.

Podľa § 1 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním tento zákon sa nevzťahuje na použitie informačno-technických prostriedkov v trestnom konaní podľa osobitného zákona. (Trestný poriadok).

Právnu otázkou, ktorá vyplýva z aplikácie ust. § 1 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním je, či svojou vecnou pôsobnosťou uvedené ustanovenie vylučuje použitie údajov získaných informačno-technickými prostriedkami v trestnom konaní v konaní o skončenie služobného pomeru colníka. Zákon o ochrane pred odpočúvaním rozlišuje medzi použitím informačno-technického prostriedku (§ 3 ods. 1) a použitím údajov získaných informačno-technickým prostriedkom. Otázka subsidiarity použitia údajov získaných

v trestnom konaní za splnenia podmienky § 3 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním je ďalšou, ku ktorej sa krajský súd v ďalšom konaní musí vyjadriť.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním informačno-technický prostriedok možno použiť iba vtedy, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na zabezpečenie bezpečnosti štátu, obranu štátu, predchádzanie a objasňovanie trestnej činnosti alebo na ochranu práv a slobôd iných. Použitím informačno-technického prostriedku sa môže základné právo alebo sloboda obmedziť len v nevyhnutnom rozsahu a nie dlhšie, ako je to nevyhnutné na dosiahnutie zákonom uznaného cieľa, na ktorý slúži.

Predchádzanie trestnej činnosti colníkov pri výkone ich služby a v mieste výkonu služby je relevantným dôvodom pre použitie informačno-technického prostriedku. Najvyšší súd vychádza zo skutočnosti, že nevyhnutnosť ich použitia vyplýva i z okolností tohto prípadu, na vonkajšej hranici colného územia EU s Ukrajinou.

Podľa § 3 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním údaje získané informačno-technickými prostriedkami možno použiť výlučne na dosiahnutie účelu pri plnení úloh štátu, ktoré spĺňajú podmienky podľa odseku 1. Túto zákonnú podmienku považuje najvyšší súd v tomto štádiu konania za osvedčenú. Jej splnenie však bude predmetom skúmania krajského súdu.

Podľa § 227 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci, a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

Najvyšší súd v tomto štádiu konania nezistil existenciu ustanovenia Trestného poriadku, ktoré by zakazovalo použitie obrazovo-zvukového záznamu v inom ako trestnom konaní. Ustanovenie § 114 ods. 7 Trestného poriadku používa pojem „v inej trestnej veci“ a nie pojem v „inej veci“. To znamená, že použitie záznamu je obmedzené, ak vedie k trestnej zodpovednosti. Trestná zodpovednosť má však prísnejšie podmienky na uplatnenie ako disciplinárna zodpovednosť colníkov, ktorí podliehajú služobnej disciplíne.

Ustanovenie § 180 zákona č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov vymedzuje druhy skončenia služobného pomeru colníkov a v § 183 sa uvádzajú spôsoby skončenia služobného pomeru prepustením.

Služobný úrad prepustí colníka zo služobného pomeru, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby (§ 183 ods. 1 písm. d/ cit. zákona).

Z obsahu súdneho a administratívneho spisu žalovaného najvyšší súd zistil, že žalobca po zložení služobnej prísahy colníka v štátnej službe dňa 01.07.1998 pracoval na pobočke Colného úradu Čierna nad Tisou. Dňa 20.01.2009 pod. č. R-18/2009-5334 vydal

riaditeľ Colného úradu Michalovce rozhodnutie, ktorým podľa § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 200/1998 Z.z. prepustil zo služobného pomeru colníka kpt. Ing. J. Š., v stálej štátnej službe vo funkcii hlavný colný referent, poverený zastupovaním dočasne neobsadenej funkcie vedúceho zmeny pobočky Colného úradu Michalovce, miesto výkonu štátnej služby Čierna nad Tisou z dôvodu, že zvlášť hrubým spôsobom porušil základné povinnosti colníka stanovené v § 44 ods. 3 písm. a/, b/ a h/ zákona a to tým, že dňa 31.10.2008 po dohode s colníčkou A. B. v rozpore so skutočným stavom veci podpísal úradný záznam č.j. 237/2008-5311 o nájdení skrytej veci 400 ks cigariet zn. Classic červené a vydal verejnú vyhlášku 44442/2008-5311 zo dňa 31.10.2008 aj napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že predmetné cigarety zistila ukryté colníčka A. B. u cestujúcej. Ako colník si žalobca nesplnil povinnosti nadriadeného uložené v § 45 písm. a/, c/, d/ a f/ zákona (organizovať, riadiť, kontrolovať a hodnotiť výkon štátnej služby podriadených colníkov, vyvodzovať dôsledky z porušovania služobných povinností, viesť podriadených colníkov k služobnej disciplíne a zabezpečovať dodržiavanie príslušných právnych predpisov spojených s výkonom štátnej služby colníka), nakoľko dňa 31.10.2008 po vykonaní kontroly cestujúcej mal vedomosť, že jemu podriadená colníčka po zistení colného priestupku u cestujúcej nepostupovala podľa ustanovenia § 72 a nasl. zákona č. 199/2004 Z.z. (colný zákon) a neprijal žiadne opatrenia na nápravu, čím porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Podľa výroku služobný pomer končí dňom doručenia rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 185 ods. 3 citovaného zákona. Po podaní odvolania žalovaný potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a odvolanie žalobcu zamietol.

Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného vyplýva, že protiprávne konanie zakladajúce dôvod prepustenia, ktorým je zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti bolo žalobcovi preukázané dôkazom, a to úradným záznamom riaditeľa colného úradu, ktorý sa osobne oboznámil so zápisnicou z výsluchu žalobcu (príloha 22 administratívneho spisu) ktorú mu sprístupnil vyšetrovateľ Ministerstva vnútra Slovenskej republiky dňa 07.01.2009. d'alsím dôkazom bol úradný záznam zn. 7840/2009-5300-INT zo dňa 13.09.2009 (príloha č. 5 administratívneho spisu), spísaný mjr. Mgr. M. D., námestníkom riaditeľa colného úradu v ktorom uvádza, že „z poverenia GRCR SR sa na základe žiadosti riaditeľa Colného úradu Michalovce č. 12515/2009-5334 a so súhlasom vyšetrovateľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, Odbor inšpekčnej služby, 4. Inšpekčné oddelenie oboznámil s dôkazovými materiálmi z vyšetrovacieho spisu ČVS:SKIS-130/IS-4-V-2008, v rámci ktorého mu bol sprístupnený obrazový a zvukový záznam z výkonu služby colníka, ktorého meno je J. Š.“. Z predmetného spisu zistil skutočnosti, ktoré boli dôvodom na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru colníka.

Vzhľadom na nález ústavného súdu je zásadnou právnou otázkou sprístupnenia obrazovo-zvukových záznamov colným orgánom pre účely konania vo veciach služobného pomeru colníkov. Táto otázka bude predmetom skúmania krajského súdu v ďalšom konaní. Právne významnou okolnosťou je aj skutočnosť, či išlo o súčinnosťnú akciu polície a colných orgánov.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o ochrane pred odpočúvaním kópiu zvukového, obrazového alebo zvukovo-obrazového záznamu (ďalej len „záznam“), ktorý bol vyhotovený použitím informačno-technického prostriedku, možno postúpiť len vecne a miestne príslušnému štátnemu orgánu, ak záznam môže byť dôkazom v konaní vedenom pred príslušným štátnym orgánom v medziach jeho zákonom ustanovenej právomoci. Vecne a miestne príslušný štátny orgán, ktorému bol záznam postúpený, nesmie vyhotoviť kópiu záznamu ani záznam alebo jeho prepis poskytnúť k nahliadnutiu, či skopírovaniu inej osobe, inému štátnemu orgánu alebo orgánu územnej samosprávy alebo inej samosprávy.

Podľa § 7 ods. 2 zákona o ochrane pred odpočúvaním ak sa majú informácie získané použitím informačno-technického prostriedku použiť ako dôkaz v trestnom konaní, vyhotoví orgán štátu písomný záznam s uvedením údajov o mieste, čase a zákonnosti použitia informačno-technického prostriedku; k písomnému záznamu orgán štátu priloží záznam a jeho doslovný prepis. Informácie získané použitím informačno-technického prostriedku, ktoré sa nevzťahujú na dôvody jeho použitia uvedeného v žiadosti, sa môžu použiť ako dôkaz v trestnom konaní, len ak sa týkajú trestnej činnosti, v súvislosti s ktorou možno použiť informačno-technický prostriedok.

Podľa § 7 ods. 3 zákona o ochrane pred odpočúvaním ak sa informačno-technický prostriedok použil v rozpore s týmto zákonom, záznam získaný pri takom použití alebo akýkoľvek iný výsledok nezákonného použitia informačno-technického prostriedku nijaký štátny orgán ani iný orgán verejnej moci nesmie použiť ako dôkaz, ani uznať za dôkaz okrem trestného alebo disciplinárneho konania proti osobe, ktorá záznam nezákonne vyhotovila alebo dala príkaz na jeho vyhotovenie. Nezákonne získaný záznam alebo iný výsledok sa musí zničiť v prítomnosti zákonného sudcu príslušného na vydanie povolenia do 24 hodín od protiprávneho použitia informačno-technického prostriedku.

Uznesením Ministerstva vnútra SR, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, Odbor inšpekčnej služby, 4. Inšpekčné oddelenie bolo voči žalobcovi vznesené konkrétne obvinenie zo spolupáchateľstva zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa v súbehu so zločinom podielníctva.

Vychádzajúc z nálezu ústavného súdu, pre posúdenie veci má zásadný význam námietka neprípustnosti použitia obrazovo-zvukového záznamu z trestného konania tak, ako aj stanovisko v otázke vzájomného vzťahu medzi ustanovením § 227 ods. 1 zákona o štátnej službe na strane jednej a ustanoveniami § 114 Trestného poriadku a § 3 zákona o ochrane pred odpočúvaním na strane druhej.

Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi (§ 227 ods. 1 zákona č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov). Preto je v ďalšom konaní nevyhnutné identifikovať prípadný nesúlad s právnymi predpismi.

Zákon č. 166/2003 Z.z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane pred odpočúvaním“) v ustanovení § 1 ustanovuje podmienky použitia informačno-technických prostriedkov bez predchádzajúceho súhlasu toho, komu zasahuje do súkromia orgán štátu, ktorý informačno-technický prostriedok používa.

Správne orgány v tomto konkrétnom prípade usúdili, že konanie colníka (vyššie uvedené v texte tohto rozhodnutia, ktoré bolo potvrdené ako dôkazom obrazovo-zvukovým záznamom získaným v trestnom konaní) spočívajúce v porušení služobnej prísahy a služobných povinností dosiahlo takej intenzity, že napĺňa zákonný dôvod ustanovenia § 183 ods. 1 písm. d/ zákona č. 200/1998 Z.z.

Podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. *Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.*

Senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia síce vyjadril k podstate veci, ktorou je porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, ale keďže rozhodnutie neodôvodnil v právnom rámci určenom ústavným súdom, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Z vyššie uvedených dôvodov a s poukazom na východiská uvedené v náleze ÚS SR č. k. II ÚS 5/2011-77 zo dňa 15. decembra 2011 Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/77/2009-40 zo dňa 11. marca 2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní bude žalovaný postupovať v naznačenom smere, dôsledne sa vysporiada s námietkami žalobcu, vrátane odvolacích námietok a svoje rozhodnutie odôvodní.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu **nie je** prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 05. júna 2012

JUDr. Ivan R U M A N A, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková